

روز جهانی کودک، نگاهی به وضعیت کودکان در ایران

سازمان "یونیسف" وابسته به سازمان ملل خواستار ورود حقوق کودک به قانون اساسی کشورها شده است. در ایران و بسیاری دیگر کشور فقر اجتماعی و کار کودکان، آزار و خشونت علیه کودکان از جمله عوامل نقض شدید حقوق کودک است.

از نظر نهاد بین‌المللی حمایت از کودکان "یونیسف"، دولت و جامعه باید برای منافع کودکان اولویت قائل شود و به‌زیستی آنها را معیاری برای تصمیم‌گیری‌های خود بدانند. از این رو "یونیسف" خواستار آن شده که حقوق کودک جزئی از قانون اساسی دولت شود.

روز جهانی کودک در ۱۴۵ کشور مختلف در روزهای متفاوتی برگزار می‌شود. سازمان ملل سال ۱۹۵۴ میلادی به همه کشورهای توصیه کرد تا روزی از سال را به کودکان اختصاص دهند. پیش از آن البته بسیاری کشورها چنین روزی در تقویم خود داشته‌اند و ظاهراً ترکیه نخستین آنهاست که سال ۱۹۲۰ روز ۲۳ آوریل را به عنوان روز کودک به تقویم رسمی کشور افزود. بیش از سی کشور دیگر نیز پیشنهاد چین و آمریکا را پذیرفته و اول ژوئن را به عنوان روز کودک جشن می‌گیرند.

«حق تقدم برای حقوق کودک»

شعار "روز جهانی کودک" امسال "حق تقدم برای حقوق کودکان" نام دارد. بر اساس داده‌های "یونیسف"، هر روزه در سراسر جهان حقوق میلیون‌ها کودک دختر و پسر نقض می‌شود.

به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، دو میلیارد و ۲۰۰ میلیون کودک در سطح جهان امروز زندگی می‌کنند که از هر دو نفر، یکی از آنها فاقد نیازهای اولیه، مانند تغذیه کافی، آب پاکیزه، کمک‌های پزشکی، آموزش مدرسه‌ای و یا یک سرپناه ساده است. بحرانی جهانی اقتصادی نیز بر تنگدستی فقیرترین خانواده‌ها افزوده است.

در آلمان حدود ۳ میلیون کودک و نوجوان در جرگه فقر کودکان محسوب می‌شوند. به گفته توماس کروگر از نهاد مدنی "کودک‌یاری آلمان"، از این سه میلیون، بیش از یک میلیون نفر آنها را نوجوانانی تشکیل می‌دهند که از خانواده‌های مهاجر آمده‌اند.

معیار تشخیص "فقر کودکان" در آلمان، موقعیت یک خانواده با دو کودک زیر ۱۴ سال است که درآمد آنها کمتر از ۹۰۰ یورو در ماه می‌رسد. درآمد متوسط در آلمان ۱۷۹۰ یورو است.

کودکان شاغل در ایران

براساس آمار سال ۸۵ حدود یک میلیون نفر از شاغلین ایرانی در دامنه‌ی سنی ۱۰ تا ۱۹ سال بوده‌اند. سعید مدنی در مصاحبه‌ای که چندی پیش با دویچه وله داشت، گفت که رسماً حدود یک میلیون و ۴۵۴ کودک ایرانی مطابق آمار رسمی شاغل بودند و تحت پوشش آمار قرار گرفتند که البته با در نظر گرفتن بیش از سه میلیون کودک سنین مدرسه که در مدرسه‌ها حضور ندارند، می‌شود گفت که این آمار فقط نیمی از آنها را تحت پوشش قرار داده است.

مدنی می‌افزاید که در میان این نزدیک به یک و نیم میلیون نفر کودک شاغل، حدوداً ۱۸۵ هزار نفر در دایره‌ی سنی ۱۰ تا ۱۴ سال بودند و مابقی‌شان یعنی حدود یک میلیون و ۲۷۰ هزار نفرشان در سنین ۱۵ تا ۱۹ سال قرار داشتند.

معضل کودک‌آزاری در ایران

هرچند مجلس ایران در سال ۸۱، قانون حمایت از کودکان و نوجوانان را تصویب کرده اما هنوز مجازات شفاف و بازدارنده‌ای در قوانین ایران، در زمینه کودک‌آزاری، آسیب‌رسانی جسمی و روحی، ممانعت کودکان از تحصیل یا واداشتن شان به کار وجود ندارد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که بیشتر از ۹۰ درصد کودک‌آزاری‌ها در ایران در محیط خانه روی می‌دهند. از همین رو در بیشتر موارد، مددکاران اجتماعی تنها در صورت بحرانی‌شدن وضعیت کودک امکان مداخله می‌یابند.

پژوهشی که بر روی ۵۸۵ کودک کار خیابانی در گروه سنی ۶ تا ۱۸ سال صورت گرفته، بیانگر این است که بیش از ۵۰ درصد آنها توسط اعضای خانواده یا صاحبان کار خود مورد سوءاستفاده جنسی قرار می‌گیرند. خطر اینجاست که قربانی کوچک کنونی، خود می‌تواند در آینده تجاوزکار شود.

مجید بیخبله، مدیر "خانه کودک شوش" به دوپچه وله می‌گوید: «کافی است مورد "بیچه"، فائل متجاوز به کودکان سردشتی را بررسی کنیم. باید پرسید امثال بیچه‌ها از کجا می‌آیند و حاصل چه فرآیندی هستند؟ خود بیچه در کودکی مورد تجاوز جنسی قرار گرفته بود. اگر برای بیچه فکری می‌شد، آیا نمی‌شد امیدوارباشیم که بیچه دیگر این کار را با دیگران نکند؟

به گفته‌ی مجید بیخبله «شرایط پدری که بچه را کتک می‌زند نیز باید بررسی شود. آیا این پدر وحشی به دنیا آمده یا یک سلسله اتفاق باعث شده این همه خشونت داشته باشد؟ آیا این پدر در محیط مساعدی است و احترام می‌بیند؟ آیا اصلاً کار دارد؟ آیا حقوق خودش در جامعه رعایت شده که به حقوق بچه‌اش توجه داشته باشد؟ این‌ها بحث‌های ریشه‌ای است».

کودکان خیابانی ایران

بررسی‌ها نشان می‌دهد که آزار در میان کودکان خیابانی و کار بسیار بیشتر است. آمار رو به رشد این کودکان در ایران می‌تواند تاییدی بر افزایش کودک‌آزاری باشد. مدیر عامل "انجمن حمایت از کودکان" در تیر ماه ۸۷ اعلام کرد که در سال ۷۵، ده درصد از کودکان بین ۱۰ تا ۱۸ سال مشغول کار بوده‌اند اما مطابق آمار سال ۸۵ این تعداد به ۱۲ و ۷ دهم درصد رسیده که یک میلیون و ۶۶۰ هزار کودک را شامل می‌شود.

فرشید یزدانی به خبرگزاری ایسنا گفت که با توجه به آمار جمعیت و تعداد دانش آموزان هم اکنون بیش از سه میلیون و ۶۰۰ هزار کودک خارج از چرخه‌ی تحصیل قرار دارند. تعداد کودکان کار و خیابانی دقیقاً مشخص نیست و نهادهای مسئول نه تنها آمار تشکلهای غیر دولتی را قبول ندارند که در مورد آمار یکدیگر نیز تردید نشان می‌دهند.

سازمان بهزیستی در گزارشی که در سال ۱۳۸۷ اعلام کرد که تعداد کودکان خیابانی شناسایی شده در تهران به نسبت سال پیش دو برابر شده است. حسن عمارتی، معاون اداره‌ی کل آسیب‌های اجتماعی شهرداری تهران، با اشاره به این که تا کنون حدود ۷ هزار کودک کار خیابانی شناسایی شده‌اند، در ۲۷ شهریور ۸۷، به برنابوز می‌گوید، «آماري که سازمان بهزیستی ارائه داده ۲۰ هزار کودک کار خیابانی در تهران است که ما نمی‌دانیم این آمار را برچه اساسی به دست آورده‌اند».

"قصاص" یا "اعدام" نوجوانان در ایران

بر اساس ماده ۳۷ کنوانسیون بین‌المللی حقوق کودک، «حکم اعدام و حبس ابد، نباید برای جرایمی صادر شود که افراد زیر ۱۸ سال مرتکب شده‌اند». ماده ۶ اعلامیه جهانی حقوق بشر نیز تأکید دارد: «مجازات مرگ نباید برای جرایمی صادر شود که افراد زیر ۱۸ سال مرتکب شده‌اند».

ولی قوه قضاییه ایران همچنین در رد "اعدام کودکان" می‌گوید، "قصاص" یا "اعدام" تفاوت دارد. سخنگوی قوه قضاییه در سال ۸۷ به خبرنگاران گفت که «قصاص حق خصوصی فرد است و فقط با گذشت اولیای دم از آن صرفنظر می‌شود».

براساس اظهارات سخنگوی قوه قضاییه‌ی وقت ایران، چون قصاص نوجوانان به درخواست حکومت صورت نمی‌گیرد، پس کشتن آنها اعدام نیست. اما حقوقدانان و سازمان‌های حقوق بشری چنین استدلالی را

نمی‌پذیرند. آنان می‌گویند، احکام "قتل نفس" با هر عنوان و به درخواست هر شخص و نهادی که صورت گرفته باشد، براساس قوانین جزایی ایران و توسط دادگاه‌های ایران صادر می‌شوند و توسط حکومت ایران نیز به اجرا درمی‌آیند.

در سال ۱۹۵۹ قرارداد رعایت حقوق کودکان در سازمان ملل متحد به امضاء رسید. این پیمان در نوامبر سال ۱۹۸۹ با تغییرات گسترده در مجمع عمومی سازمان ملل تصویب و برای پذیرش به کشورهای عضو ارائه شد. کنوانسیون حقوق کودکان امضاء کنندگان را ملزم به حمایت از کودکان در تمام زمینه‌ها می‌کند.

ایران سال ۱۳۷۳ این کنوانسیون را امضاء کرد و شورای نگهبان و مجلس آن را به صورت مشروط تصویب کردند. ایران این حق را برای خود محفوظ نگه داشته که مفادی از این پیمان را که با قوانین جاری کشور همخوان نیست رعایت نکند. از این مفاد یکی به آزادی بیان و انتخاب مذهب مربوط است و دیگری به ممنوعیت اعدام کودکان زیر ۱۸ سال.

منبع خبر : دویچه وله

قتل دلخراش دختر سه‌ساله به‌دست پدر

مرد معتاد با ضربات محکم دست و پا کودک سه ساله اش، ستاره را به قتل رساند.

خبرگزاری هرانا: مرد معتاد با ضربات محکم دست و پا کودک سه ساله اش، ستاره را به قتل رساند.

به گزارش ایلنا، ساعت ۱۷ هفتم تیرماه امسال، وقوع مرگ مشکوک در درمانگاه محمدرسول‌الله بومهن به پلیس گزارش شد. مرگ مشکوک مربوط به نوجوانی سه ساله به نام ستاره بود که بر روی بدنش آثار کبودی و سوختگی قابل‌مشاهده بود و از دهانش نیز ماده سیاه‌رنگی شبیه به سوخته تریاک بیرون شده بود.

او از سوی پدر و مادرش به درمانگاه منتقل شده بود. با اعلام مشکوک بودن این کرگ، بازپرس شعبه هفتم دادسرای امور جنایی دستور پیگیری موضوع را به کارآگاهان اداره ویژه قتل پلیس آگاه داد و در ادامه نیز جسد ستاره برای تعیین علت مرگ به پزشکی قانونی منتقل شد.

پدر و مادر دخترچه که اعلام می‌کردند فرزندشان از پله‌ها افتاده تا اعلام نظر پزشکی قانونی آزاد شدند اما وقتی نظر پزشکی قانونی مبنی بر مرگ ستاره بر اثر عفونت، پارگی روده و عوارض ناشی از آن، پدر ۲۶ ساله و مادر ۲۴ ساله او بازداشت شدند.

پدر کودک در جریان بازجویی‌ها پلیسی گفت: شب حادثه از سر کار آمدم که دخترم دل‌درد داشت و جیغ و داد می‌کرد. دیگر سر و صدایش خسته‌ام کرده بود، برای همین یک سیلی زیر گوشش زدم. بعد هم در حالیکه بغلش کرده بودم محکم به زمین انداختمش و یک لگد به پهلویش زدم.

باقر در ادامه اعترافات هولناک خود به ماموران گفت: بعد از آن هم زانویم را رویش گذاشتم. شب‌های قبل هم با آتش کبریت و کتک، تنبیهش می‌کردم اما همسرم هیچ نقشی در تنبیه او نداشت. همسر باقر اما به ماموران گفت که باقر معتاد به شیشه است و بر اثر مصرف مواد ستاره را کتک می‌زده است.

با اعترافات صریح متهم به قتل، باقر و همسرش با قرار قانونی بازداشت شدند.

منبع خبر : خبرگزاری هرانا

مصرف مواد مخدر در مدارس از دوره راهنمایی شروع می‌شود

نتایج یک تحقیق علمی در زمینه مبارزه با مواد مخدر نشان می‌دهد که دوره نوجوانی بحرانی‌ترین زمان جهت شروع سوء مصرف مواد مخدر است و از این رو مدارس راهنمایی و دبیرستان محیط‌های طبیعی برای شروع استفاده از این مواد هستند.

خبرگزاری هرانا: نتایج یک تحقیق علمی در زمینه مبارزه با مواد مخدر نشان می‌دهد که دوره نوجوانی بحرانی‌ترین زمان جهت شروع سوء مصرف مواد مخدر است و از این رو مدارس راهنمایی و دبیرستان محیط‌های طبیعی برای شروع استفاده از این مواد هستند.

به گزارش خبرنگار مهر، این تحقیق علمی که توسط دو کارشناس مواد مخدر داریوش و کورش امینی زیر نظر دکتر غلامعلی افروز صورت گرفته آمده است: مدارس موفق‌ترین مکان برای اجرای برنامه پیشگیری از اعتیاد هستند و بسیاری از صاحب‌نظران معتقدند که مدارس علاوه بر دنبال کردن رسالت خویش در تدریس علوم مختلف باید زمینه آموزش داروها را به عنوان برنامه آموزشی-بهداشتی مدنظر قرار دهند.

طبق این تحقیق، مسئله سوء مصرف مواد مخدر به عنوان یک مشکل بهداشتی سدی در راه پیشرفت تحصیلی

دانش آموزان است و در برنامه های پیشگیری باید تمام اشکال سوء مصرف مواد که شامل مصرف سیگار و تنباکو، ماری جوانا، ترکیبهای تریاک، الکل و... قرار گیرد.

همچنین برنامه های پیشگیری باید در برگزیده مهارتهایی در جهت مقابله با مصرف مواد، تقویت ارزشهای فردی برای مقابله با داروها و گسترش مهارتهای اجتماعی و زندگی باشد که برخی از این مهارتها عبارتند از: توانایی برقراری ارتباط های اجتماعی، روابط موثر با گروههای همتا، شایستگی فردی و قاطعیت و... یافته های این پژوهش نشان می دهد: برنامه های پیشگیری برای نوجوانان باید به صورت تعاملی و طولانی مدت اجرا شوند و والدین آنها باید در این برنامه ها شرکت کنند.

مطرح شدن مواردی مانند واقعیتهای موجود در زمینه مواد و عوارض آنها با مشارکت والدین، فرصتی برای بحثهای خانوادگی پیرامون مصرف مواد و خط مشیهای خانواده در زمینه پیشگیری از سوء مصرف مواد ایجاد می کند.

رویکردهای پیشگیری در مدارس باید به چهار شکل اشاعه اطلاعات، آموزش عاطفی، تاثیر اجتماعی و تقویت شایستگی است. اشاعه اطلاعات بخش عمده رویکردهای سنتی در جهت پیشگیری از سوء مصرف مواد، برنامه های طراحی شده به منظور اشاعه اطلاعات در زمینه مواد، اثرهای فارماکولوژیکی و عوارض ناخوشایند سوء مصرف مواد است. پیشفرض این رویکرد آن است که علت اصلی سوء مصرف مواد، فقدان اطلاعات در مورد خطرهای مصرف مواد است.

یکی از روشهای رویکرد اشاعه اطلاعات، استفاده از تکنیکهای شعله ور کننده ترس یا روشهای ترساندن به وسیله اغراق کردن در مورد خطرهای سوء مصرف مواد است. طرفداران این روشها معتقدند ترس می تواند منجر به شکل گیری انگیزه برای اجتناب از مصرف مواد شوند. اما برخی دیگر از صاحب نظران معتقدند بعضی از روشهای آموزشی می توانند تاثیر معکوس نیز داشته باشند و منجر به افزایش مصرف مواد در برخی از نوجوانان آسیب پذیر شوند چون استرس ناشی از خطرهای مصرف مواد می تواند برخی از طالبان هیجان را به خود جلب کند و یا منجر به شعله ور شدن کنجکاوی برای یکبار امتحان کردن مواد شود.

آموزش عاطفی یکی دیگر از روشهای پیشگیری از سوء مصرف مواد که سالهاست مورد استفاده قرار می گیرد، رویکرد رشد و تکامل عاطفی است. در این روش فرض بر این است که علت سوء مصرف مواد در بین نوجوانان فقدان عزت نفس است. بنابراین تمرکز اصلی این روش روی ادراکهای مثبت خود و پذیرش اعتماد به نفس است.

بر اساس این تحقیق، ارزشیابی نتایج حاصل از یکارگیری رویکردهای آموزشی و عاطفی مانند روش اشاعه اطلاعات به تنهایی ناامید کننده است و این روشها به تنهایی قادر نیستند رفتار دانش آموزان را تحت تاثیر قرار دهند.

منبع خبر: خبرگزاری هرانا

پلیس ایران کودک کار را به جرم دزدی بازداشت کرد

دوران شگفتی است که جای شاک و متهم عوض شده، پلیس به جای آنکه مرتضی را دستگیر کند، باید صاحبکارش را به جرم کار کودک دستگیر می کرد، اما انگار به جای مرتضی کس دیگری شاک است.

خبرگزاری هرانا: فرمانده انتظامی ورامین دیروز از بازداشت کودکی 9ساله به جرم سرقت خبر داد. دستگیری این پسر بچه توسط پلیس در حالی صورت گرفته که مطابق قانون، اطفال فاقد مسوولیت کیفری هستند و ماده 49 قانون مجازات اسلامی به صراحت خاطرنشان کرده است؛ اطفال در صورت ارتکاب جرم میرا از مسوولیت کیفری هستند. با این وجود سرهنگ احمد قاسم آبادی- فرمانده نیروی انتظامی ورامین- ضمن اعلام خبر دستگیری این کودک که «مرتضی ع» معرفی شده است با تکان دهنده خواندن اعترافات او گفت؛ «در پرونده این سارق 9ساله 28 فقره سرقت منزل و مغازه با ارزش ریالی 140 میلیون ریال وجود دارد.» در همین حال مرکز اطلاع رسانی نیروی انتظامی استان تهران نیز عکسی را منتشر کرد که در آن مرتضی مانند مجرمان بزرگسال پلاکاردی را در دست گرفته و نام و اتهامش در آن نوشته شده است.

به گزارش روزنامه اعتماد سرهنگ احمد قاسم آبادی فرمانده انتظامی شهرستان ورامین درباره این پرونده گفت؛ هفته گذشته فردی با مراجعه به کلانتری 11 ورامین، شکایتی علیه شاگرد کارگاه خیاطی خود ارائه داد مبنی بر اینکه وی در زمانی که شاک در منزلش حضور نداشته تعدادی از لوازم خانگی منزل را که در طبقه بالای کارگاه بود به سرقت برده است.

فرمانده انتظامی شهرستان ورامین ادامه داد؛ با احضار شاگرد 9 ساله که «مرتضی ع» نام دارد، وی در همان تحقیقات اولیه به سرقت لوازم منزل صاحبکار و انتقال آنها به منزل پدری اش اعتراف کرد و ماموران با بازرسی از محل مورد نظر اموال مسروقه را کشف کردند و به مالباخته تحویل دادند.

قاسم آبادی تصریح کرد؛ با توجه به اینکه احتمال داده می شد این متهم افغان مرتکب سرقت های دیگری نیز شده باشد از وی بازجویی های بیشتری انجام شد و او به 16 فقره سرقت منزل و 12 فقره سرقت مغازه دیگر در ورامین

اعتراف کرد.

رئیس پلیس ورامین اظهار کرد؛ پس از اعترافات تکان دهنده کودک 9 ساله، ماموران برای اطمینان از اظهارات وی به بازسازی صحنه سرقت ها پرداختند که با همکاری متهم آدرس های اعلامی از سوی وی شناسایی و با معرز شدن سرقت از این مکان ها، همگی مالباختگان شناسایی شدند.

سرهنگ قاسم آبادی اذعان داشت؛ براساس اظهارات سارق دستگیر شده، وی سرقت از مغازه ها را در ساعات تعطیلی و آخر شب با شکستن و بازکردن قفل در مغازه ها انجام می داد و منازل را که از آنها لوازم به سرقت می برد، قبلاً شناسایی می کرد و پس از اطمینان از نبود صاحبخانه، لوازم با ارزش و کم حجم را مورد دستبرد قرار داده و با همدستی مادرش به فروش می رساند.

رئیس پلیس ورامین خاطرنشان کرد؛ در ادامه پیگیری ها مادر متهم به اداره آگاهی احضار و از چگونگی سرقت های فرزندش از وی تحقیق شد. او به رغم اینکه بر اساس اظهارات «مرتضی» از ماجرا باخبر بود، اظهار بی اطلاعی کرد و از همکاری با ماموران امتناع کرد و از طرفی با ترفندهای مختلف قصد داشت کودک 9 ساله خود را وادار کند اعترافاتش را پس بگیرد اما با دستور بازپرس پرونده وی نیز به اتهام همدستی با سارق دستگیر شد.

قاسم آبادی با اشاره به اینکه براساس بررسی های انجام شده و اظهارات مالباختگان ارزش ریالی سرقت های انجام شده توسط متهم از منازل حدود 40 میلیون ریال و از مغازه ها حدود 100 میلیون ریال است، گفت؛ بررسی ها در این رابطه برای دستگیری سایر متهمان فراری ادامه دارد.

رئیس پلیس ورامین در پایان اظهاراتش به تحلیل این پرونده پرداخت و گفت؛ در تحلیل این پرونده می توان به دو موضوع اشاره کرد؛ یکی حضور اتباع غیرمجاز در شهرهای استان تهران است که در میزان جرائم این استان تاثیرگذار بوده اند، به طوری که این افراد با این نگرش که هیچ گونه اطلاعاتی از آنها در دسترس نیست، با جسارت خاصی به ارتکاب جرائم مختلف اعم از جنایی و عادی می پردازند و بعد سن متهم است که با ریشه یابی ماجرا می توان گفت عواملی همچون عدم تربیت و کنترل صحیح فرزند، فقر مالی و در کنار آن فقر فرهنگی و علمی خانواده، باعث شد این کودک به یک سارق حرفه یی منزل و مغازه تبدیل شود.

در عین حال محمد مصطفایی- وکیل دادگستری- با غیرقانونی خواندن بازداشت پسر 9 ساله به خبرنگار ما گفت؛ حتی اگر یک طفل سرقت های مکرر انجام داده و به کرات اعمال خلاف قانون مرتکب شده باشد باز هم بازداشت او خلاف قانون است زیرا ماده 49 قانون مجازات اسلامی اطفال را از مسوولیت کیفری مبرا دانسته بنابراین اگر پسر زیر 18 سال یا دختری کمتر از 9 سال مرتکب هر عملی شود نمی توان او را دستگیر کرد. همچنین کودکانی را که به سن شرعی رسیده اند اما زیر 18 سال دارند نیز نمی توان مانند بزرگسالان دستگیر کرد و باید آنها را در محلی نگهداری کرد که به شکل بازداشت نباشد. در واقع باید آنان را به کانون اصلاح و تربیت فرستاد.

وی افزود؛ «مطابق قانون اگر طفلی به فردی خسارتی وارد کند ولی او موظف به جبران این خسارت است چرا که پدر وقتی حضانت کودک را بر عهده می گیرد مسوول تربیت و نگهداری از اوست. حتی اگر ولی تمکن جبران خسارت عمل طفل خود را نداشته باشد باز هم نمی توان مسوولیتی را متوجه طفل دانست.»

این حقوقدان خاطرنشان کرد؛ در این موارد دادرسی تهران باید به این موضوع رسیدگی کند که آیا والدین صلاحیت نگهداری از کودک را دارند یا خیر و اگر نداشته باشند طفل باید به بهزیستی معرفی شود.

منبع خبر : خبرگزاری هرانا

نان آوران کوچک در معرض خطر

کودکان خیابانی، نان آوران کوچکی هستند که مجبورند برای تأمین معاش خود و خانواده ساعات طولانی کار کنند و به جای رفتن به مدرسه، بازی با همسالان و دیدن برنامه کودک، در خیابان ها پرسه بزنند تا بتوانند پاسخگوی نیازهای خانواده باشند.

خبرگزاری هرانا؛ کودکان خیابانی محصول خانواده هایی هستند که در آنها تنش وجود دارد و روابط میان اعضای نامناسب و جایگاه افراد در آن مشخص نیست، برخی از این خانواده ها یا عملاً زمینه اختلال را دارا هستند یا با توجه به مشکلات و ناسازگاری هایشان دچار اختلال می شوند. به گزارش فارس، یافته های سازمان بهداشت جهانی حاکی از آن است، به دلیل سوءاستفاده جنسی از این کودکان بیماری های غیرقابل درمان از جمله ایدز در آنها مشاهده می شود.

* وضعیت روانی کودکان خیابانی حتی از کودکان طلاق نیز بدتر است

بهاره فضیلت، یک دانشجوی رشته مشاوره در خصوص کودکان خیابانی می گوید؛ با دیدن این کودکان بسیار متأثر می شوم و هر گاه فرصت داشته باشم با آنها صحبت کرده و نصیحتشان می کنم. وی ادامه می دهد؛ وضعیت روانی کودکان خیابانی حتی از کودکان طلاق نیز بدتر بوده و این در حالی است که فرزندان این گونه خانواده ها دچار رشد زودرس یا تأخیر در رشد می شوند. این دانشجو بیان می کند؛ باید مسئولان جایی را برای حمایت از این افراد ایجاد کنند تا کودکان با سنین کم به خیابان نیایند.

* برنامه‌های آموزشی کودکان خیابانی را به انسان‌های شایسته تبدیل می‌کند

سهیل نادری، یک کارمند دولت اظهار می‌دارد: با برنامه‌های حمایتی و آموزشی می‌توان کودکان خیابانی را به انسان‌هایی شایسته و اعضای از اجتماع تبدیل کرد که دارای حقوق و آینده هستند. وی ادامه می‌دهد: اطلاعات جمع‌آوری شده از کودکان خیابانی، آشکار می‌کند که بعضی اوقات آن‌ها به عمد جرائم کوچکی را مرتکب می‌شوند تا به وسیله پلیس دستگیر و به کانون اصلاح و تربیت کودکان بزهکار فرستاده شوند. نادری اضافه می‌کند: اکثر خانواده‌های آن‌ها مایل به پذیرفتن این کودکان نیستند یا خود به دلیل ارتباط ضعیف با اعضای خانواده از بازگشت به خانه امتناع می‌کنند و این امر موجب می‌شود تا تعداد زیادی از این کودکان دوباره به خیابان‌ها باز گردند. وی در ادامه بیان می‌دارد: رسانه‌ها از طریق پرداختن به مسئله کودکان خیابانی در ابعاد گسترده، نمایش زندگی کودکان خیابانی و مصاحبه با صاحب‌نظران می‌توانند نقش مؤثری را در کاهش آسیب‌های پیش رو این کودکان داشته باشد. برخی از روان‌شناسان معتقدند که درآمدهای خوب و کم‌زحمت، فرار از قید و بندهای حاکم بر خانواده باعث تقویت این انگیزه در برخی از افراد می‌شود که زندگی در خیابان را به زندگی در کنار خانواده ترجیح دهند و به صورت بچه‌های ولگرد و بی‌خانمان در خیابان پرسه می‌زنند.

* کودکان خیابانی دارای خانواده‌های بی‌ثبات هستند

مرتضی فرجی، یک فارغ‌التحصیل رشته مددکاری می‌گوید: کلیه افراد زیر 18 سالی که بنا به دلایل اقتصادی و اجتماعی مجبور به کار یا زندگی در خیابان هستند جزء کودکان خیابانی محسوب می‌شوند. وی می‌افزاید: این کودکان شامل سه دسته می‌شوند، کودکانی که هیچ‌گونه ارتباطی با خانواده خود ندارند، کودکانی که هر از چندگاهی با خانواده خود در ارتباط هستند و کودکانی که به همراه خانواده خود در خیابان کار و زندگی می‌کنند. این مددکار در خصوص عوامل مؤثر در افزایش کودکان خیابانی اظهار می‌دارد: بی‌ثباتی در نظام خانواده، درگیری والدین و اعضای خانواده، ارتباط ضعیف والدین و فرزندان، انحرافات والدین و جمعیت زیاد خانواده موجب افزایش تعداد کودکان خیابانی می‌شود. فرجی بیان می‌کند: مسئولان باید برای رفع مشکلات این کودکان اقدام کنند و مکانی را برای حمایت از کودکان خیابانی که بی‌سرپرست هستند، ایجاد کنند.

* فروش فال و آدامس فروشی از مشاغل کودکان خیابانی

مشاغلی که این کودکان عموماً به آن اشتغال دارند عبارتند از وزن‌کشی، فروش فال، تکدی‌گری، بادکنک و آدامس فروشی و پاک کردن شیشه اتومبیل‌هاست. خطراتی که در خصوص این مشاغل کودکان دختر و پسر خیابانی را تهدید می‌کند شامل گرایش به آسیب‌های اجتماعی از جمله مصرف مواد مخدر، سوءاستفاده جنسی، استفاده از این کودکان در حمل قاچاق، سرقت و توزیع مواد مخدر و قرار گرفتن در باندهای فساد است.

* پیوستن به شبکه‌های قاچاق از جمله آسیب‌های پیش روی کودکان خیابانی

دیبرکل رهایی از آسیب‌های اجتماعی در این خصوص اظهار می‌دارد: در حال حاضر آسیب‌های فراوانی از جمله دختران فراری، زنان بدسرپرست و کودکان خیابانی جامعه را تهدید می‌کند. وی می‌افزاید: در تمام ساعات شبانه‌روز انواع و اقسام کودکان خیابانی را مشاهده می‌کنیم که به نوعی هزینه‌های زندگی‌شان را تأمین می‌کنند، کودکان خیابانی به شبکه‌هایی می‌پیوندند که در ازای دستمزد کم مجبورند برای آن‌ها درآمدزایی کنند. احمدیان با تأکید بر این که تشکیل سازمان‌های مردم‌نهاد در کاهش آسیب‌های اجتماعی مؤثر است، بیان می‌کند: دولت به تنهایی قادر به فرهنگ‌سازی و کنترل آسیب‌ها نیست؛ در نتیجه بهترین راه، سپردن کار به دست مردم البته با نظارت دولت است. وی اظهار می‌دارد: بین نهاد خانواده و فرزندان به دلایل مختلف، فاصله افتاده است که باید با فرهنگ‌سازی به موقع و آموزش‌های لازم، این کودکان را به خانواده برگرداند و خانواده‌ها را نیز به پذیرش کودکان مجاب کرد. احمدیان با تأکید بر ضرورت پیشگیری از آسیب‌ها می‌افزاید: رسانه‌ها نقش مؤثری در اطلاع‌رسانی به موقع و مفید و در نتیجه پیشگیری از آسیب‌ها را دارند.

* کودکان خیابانی امنیت اجتماعی را در گروه‌های نابهنجار جست‌وجو می‌کنند

سیدجواد آرامی، یک روان‌شناس در خصوص وضعیت کودکان خیابانی می‌گوید: روابط اجتماعی مناسبی در این خانواده‌ها وجود ندارد از این رو این کودکان در روابط اجتماعی با دیگران دچار اختلال می‌شوند؛ در نتیجه امکان تمرین نقش‌های اجتماعی مختلف برای آن‌ها مهیا نمی‌شود. این روان‌شناس پیوستن به گروه‌های مختلف نابهنجار را از آسیب‌های جدی می‌داند که متوجه کودکان خیابانی است و اضافه می‌کند: این کودکان حمایت و امنیت اجتماعی را که در خانواده خود کسب نکرده‌اند. وی با اشاره به نقش معنویت در کاهش آسیب‌ها اظهار می‌دارد: خانواده‌هایی که به اصول اخلاقی ثابتی پایبندند و حرمت‌های اخلاقی را نسبت به هم رعایت می‌کنند و این حس را نیز به کودکانشان انتقال می‌دهند، کمتر دچار چنین آسیب‌هایی می‌شوند. آرامی با تأکید بر ضرورت برخوردهای مناسب جامعه با این دسته از کودکان بیان می‌کند: اگر در جامعه به شیوه مناسب با این کودکان برخورد نشود، به دلیل این که در خانواده کانون گرمی نداشته‌اند و در جامعه نیز به این

آرامش نمی‌رسند، رفتارهای نامناسب خود را ادامه می‌دهند. وی با بیان این که تنها نیاز این کودکان، تغذیه، پوشاک و رسیدگی به وضعیت جسمانی آنها نیست، می‌افزاید: سازمان بهزیستی و دیگر نهادهای مربوطه باید از روش‌های تخصصی برای درمان اساسی این کودکان استفاده کنند.

این روان‌شناس با اشاره به این که باید شرایطی را به وجود آورد تا پدیده کودکان خیابانی به وجود نیاید، تصریح می‌کند: این کار از طریق شناسایی و حمایت از خانواده‌هایی که در معرض آسیب قرار دارند، میسر است. وی به نقش اساسی رسانه‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: رسانه‌ها در افزایش دانش عمومی نقش مؤثری دارند چرا که از طریق آگاهی دادن به موقع از اضافه شدن خانواده‌های سالم به خانواده‌های آسیب دیده جلوگیری می‌کنند.

* اغلب کودکان خیابانی مورد سوءاستفاده‌های جسمی و جنسی قرار می‌گیرند

سیدحسن زائری اظهار می‌دارد: کودکان خیابانی به دلیل سرخوردگی‌های اجتماعی به بزهکاری و جرم‌گرایی پیدا می‌کنند و اغلب مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرند و با باندهای فساد همکاری می‌کنند. رئیس کانون کارشناسان خدمات مددکاری با تأکید بر این که اغلب کودکان خیابانی مورد سوءاستفاده‌های جسمی و جنسی قرار می‌گیرند، بیان می‌کند: بیش‌تر این کودکان با باندهای فساد و توزیع مواد مخدر همکاری می‌کنند. وی یکی دیگر از مشکلات کودکان خیابانی را بهره‌کشی‌های اقتصادی از آنها می‌داند و می‌افزاید: این کودکان مجبورند در مکان‌های فاقد مجوز رسمی و با دستمزد کم کار کنند. زائری ادامه می‌دهد: باندهایی وجود دارد که این کودکان را برای تکدی استخدام کرده و با پرداخت مبلغی ناچیز در ماه، آنها را وادار به گدایی در خیابان‌ها می‌کنند. وی اضافه می‌کند: با حمایت از خانواده‌هایی که ممکن است کودکانشان به دلیل وضعیت اقتصادی نامناسب مجبور به کار شوند، می‌توان از بروز بعضی از این آسیب‌ها جلوگیری کرد. رئیس کانون کارشناسان خدمات مددکاری با تأکید بر این که محرومیت از تحصیل یکی دیگر از آسیب‌هایی است که این کودکان با آن مواجهند، تصریح می‌کند: عدم تحصیل موجب می‌شود این کودکان در بزرگسالی نیز شغل مناسبی نداشته باشند و حرفه قبلی خود یعنی تکدی و بزهکاری را ادامه دهند. وی در ادامه اظهار می‌دارد: اعتیاد پدر و مادر، اختلاف بین والدین، طلاق، زندانی شدن پدر، عدم کنترل مناسب در خانواده و وضعیت نامناسب اقتصادی خانواده‌ها از جمله دلایلی است که کودکان را وادار به ترک خانه می‌کند. زائری با تأکید بر لزوم همکاری سازمان بهزیستی و شهرداری در راستای کاهش آسیب در کودکان خیابانی، بیان می‌کند: سازمان بهزیستی از طریق آموزش‌های مناسب از جمله آموزش مهارت‌های زندگی و آموزش شغل و حرفه مناسب می‌تواند نقش مؤثری را در کاهش آسیب در این دسته از کودکان ایفا کند.

* سرنوشت غم‌انگیزی کودکان خیابانی را تهدید می‌کند

محمود ساعتچی می‌گوید: از جمله مشکلات مهمی که موجب نگرانی جامعه شده است، سرنوشت غم‌انگیزی است که کودکان خیابانی را تهدید می‌کند. وی اظهار می‌دارد: فقر، بیکاری والدین، نبود محیطی مطلوب برای زندگی، خشونت و بیماری‌های روانی والدین و فشار گروه همسالان از جمله عواملی است که موجب افزایش کودکان خیابانی می‌شود. عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی بیان می‌کند: کودکان خیابانی با مشکلات فراوانی همچون تغذیه و بهداشت نامناسب و ضعف در تعلیم و تربیت مواجهند. ساعتچی می‌افزاید: از آنجا که این کودکان فرصتی برای یادگیری و فراگرفتن مهارت‌های اجتماعی ندارند هم خود در معرض آسیب‌های فراوانی قرار می‌گیرند و هم زمینه قربانی شدن دیگران را فراهم می‌کنند. وی با بیان این که یکی از آسیب‌های جدی که زندگی کودکان خیابانی را تهدید می‌کند، پیوستن آنها به باندهای خلاف است، تصریح می‌کند: از آنجا که این کودکان فرصتی پیدا نمی‌کنند تا از لحاظ روانی و جسمانی پرورش یابند، به سمت باندهایی سوق داده می‌شوند تا از آنها برای توزیع مواد مخدر و انجام انواع جرایم استفاده کنند. عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی با اشاره به نقش مهم و اساسی سازمان بهزیستی و شهرداری در کمک به کودکان خیابانی بیان می‌کند: از آنجا که این پدیده موجب بروز مشکلات فراوانی از جمله اعتیاد و جرم و جنایت می‌شود، لازم است آنها به طور جدی حمایت شوند؛ بر این اساس مسئولان و نهادهای ذیربط باید به طور جدی این آسیب را مورد مطالعه و بررسی قرار دهند. وی اظهار می‌دارد: هر عضوی از جامعه در هر جایگاه و سمتی که باشد، نسبت به آینده این کودکان مسئول است و با عزم همگانی می‌توان برای کاهش این گونه‌ها آسیب‌ها قدم برداشت.

منبع خبر: خبرگزاری هرانا

100 هزار کودک حق رفتن به مدرسه را ندارند

در حالیکه هیچ گزارش رسمی از تعداد کودکان بدون شناسنامه در کشور وجود ندارد، اما برخی تخمین ها در نهاد های غیررسمی حاکی از 100 هزار کودک بدون شناسنامه در کشور است.

خبرگزاری هرانا: در حالیکه هیچ گزارش رسمی از تعداد کودکان بدون شناسنامه در کشور وجود ندارد، اما برخی تخمین ها در نهاد های غیررسمی حاکی از 100 هزار کودک بدون شناسنامه در کشور است. به گزارش خبرنگار اجتماعی جهان تعداد کودکان بدون شناسنامه در ایران از 30 هزار تا 100 هزار گزارش شده است.

با این حال تاکنون هیچ گزارش رسمی در خصوص رد یا تأیید این آمار منتشر نشده است. هرچند از تعداد دقیق کودکان بدون شناسنامه گزارشی در دسترس نیست اما نگرانی اصلی این است که

نهادی هم برای هویت دار کردن این کودکان وجود نداشته باشد. کودکان بدون شناسنامه می توانند کودک حاصل از روابط نامشروع، کودکان ازدواج موقت، کودکان حاصل از ازدواج با اتباع بیگانه و مواردی از این دست باشد.

منبع خبر : خبرگزاری هرانا

پنج هزار کودک کار و خیابان در تهران

دکتر "ظاهر رستمی" تصریح کرد: 90 درصد از کودکان کار و خیابان متعلق به شهرستان های تهران هستند. وی گفت: در حال حاضر، پنج هزار کودک کار و خیابان در سطح تهران وجود دارد که قرار است در سال جاری ساماندهی شوند.

خبرگزاری هرانا: رئیس سازمان بهزیستی تهران گفت: پنج هزار کودک کار و خیابان در این استان وجود دارد. به گزارش شبکه خبر و به نقل از تابناک، دکتر "ظاهر رستمی" تصریح کرد: 90 درصد از کودکان کار و خیابان متعلق به شهرستان های تهران هستند.

وی گفت: در حال حاضر، پنج هزار کودک کار و خیابان در سطح تهران وجود دارد که قرار است در سال جاری ساماندهی شوند.

دکتر "رستمی" افزود: بیشتر این کودکان اهل شهرستان های تابعه تهران هستند که در سطح پایتخت، توسط شهرداری یا بهزیستی، شناسایی و یا جذب می شوند.

وی گفت: اگر چه فقط 10 درصد از این کودکان در تهران و جنوب آن زندگی می کنند، اما نباید از ساماندهی و تنظیم یک برنامه مطلوب کاری برای زیر پوشش قرار دادن آنان، غافل بود.

رئیس سازمان بهزیستی تهران افزود: کودکان کار و خیابان در سال جاری با افزایش و یا کاهش روبرو نبوده و این افراد در سه مرکز جدید که از سوی سازمان بهزیستی استان تهران در دست احداث است، ساماندهی می شوند. وی گفت: ظرفیت مرکز "پاسر" به 100 نفر افزایش یافته، مرکز "بعثت" برای نگهداری کودکان خیابانی راه اندازی شده و مرکز "ولنجک" نیز در حال راه اندازی است.

رئیس سازمان بهزیستی تهران افزود: کودکان کار و خیابان، یک نوع پدیده اجتماعی، که بیشتر در گروه سنی 15 سال هستند.

وی اضافه کرد: این کودکان به دستفروشی کالاهای گوناگون در خیابان و چهار راه های پایتخت، می پردازند.

منبع خبر : خبرگزاری هرانا

افزایش 4 برابری کودک آزاری در آذربایجان غربی

میزان کودک آزاری در سطح استان آذربایجان غربی نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته چهار برابر افزایش یافته است.

خبرگزاری هرانا: میزان کودک آزاری در سطح استان آذربایجان غربی نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته چهار برابر افزایش یافته است.

به گزارش آژانس خبری موکریان: جواد جهانگیری معاون امور اجتماعی سازمان بهزیستی آذربایجان غربی، ضمن اعلام این خبر اظهار داشت: از ابتدای سال جاری تاکنون 21 مورد کودک آزاری به سازمان بهزیستی استان گزارش شده که این میزان در مدت زمان مشابه سال گذشته فقط 5 مورد بوده است.

جهانگیری بیشترین آسیب دیدگان را کودکان زیر 13 سال عنوان نمود و افزود دختران زیر 9 سال و پسران بالای 9 سال بیشترین موارد کودک آزاری جسمی، جنسی و روانی را تشکیل میدهند.

وی مناطقی را که کودک آزاری در آن بیشتر به چشم می خورد حاشیه شهرها بیان کرد و گفت: به دلیل فقر و محرومیت مالی و معنوی خانواده های حاشیه نشین، میزان کودک آزاری در این مناطق بیشتر است.

منبع خبر : خبرگزاری هرانا